

LAMMERMOORI LUCIA

Joggal büszke a szegedi opera, hogy a klasszikus irodalomból több került repertoárjába, mint amennyi eddig kimaradt. Adósságai azért még akadnak; innen törlesztett péntek este *Donizetti Lammermoori Lucia* című dalművének bemutatójával. A forró sikerű előadást egyenesben közvetítette a rádió.

A ma fértideálja, akinek egy füstbement frigyán megkönnyebbülést, semmint tragédiát jelent, elmosolyodik a teremtes koránájának emberöltőkkel korábbi példányain. A derék Ravenswood Edgarn is — Skóciából, a 18. századból —, aki erdei tisztáson Luciája örök hűségének zálogát veszi, hosszabb időre külföldre távozik („másodállásban”) ugyanis szabadságharcos, ezalatt ellenséget közből állnak, s a megévesztett lány másnak nyújtja kezét, hogy a hazatérő hős a megváltoztathatatlan pillanatában konstataja a tényeket. Ebből két megoldás származik: Lucia megőrül, belehal, Edgar öngyilkos lesz. Persze, ahogy Walter Scott tudtul adja, kitűnő operai szinopszis lehetne — a darab azonban tele van zenedramai abszurdumokkal. Csak egyetlen példa. Az opera tetőpontján Edgar beront az esküvői terembe, a halálos ellenségek (akik a darab során folyton egymás vérére szomjaztak) szemtől szembe kerülnek, s olyan csodálatos szextettet énekelnek, hogy a szöveg ismerte nélkül azt himné a hallgató, vig. majális, vagy angol-szász piknik folvik a közelben. Az ellenfelek szólamai varázsos harmóniába fonódnak, Edgar most is a lányért lép, a köztívü testvérét az ősi átkot emlegeti, Lucia a rémes álmat zavarná tova, a nevelő Luciát sajnálja, a társalkodónő szintűgy, az újszerű partiférfi szintűgy, a kórus szintűgy. Ellobban a muzsika, taps, aztán az énekesek, mint álomból felzavart táltosok visszazökkennek szerepükbe, kard után nyúlnak, míg végre lecsillapul haragjuk.

Az opera elemzésére itt nincs mód, ám a fentiek kötelezőnek éreztem felemlíteni a rendezés mentségére. Mert ami a darabból kijátszható, elhitethető, eladható: nem került el *Angyal* Mária figyelmét, *Székel* László hangulatában remekül megfogott díszleteket állított ki, ahol a naturalis hatások mögöttes gondolati tartalommal töltődnek fel. S ha hozzávesszük *Gombár* Judit festői fantáziával átszínített jelmezeit, máris bezárult a kör, amivel a rendező gazdálkodhat. A darab ugyanis „koncertopera”, zártzámos jelenetek egymásutánisága, közöttük elmaradhatatlan vízvázlatzó a taps, amit *Angyal* Máriának be kellett kalkulálni. A szextettig még csak-csak ment, de az örü-

lési jelenettel, az opera *seria* hatásos freskótáblájával már nincs mit kezdeni: a színpad lelassul, megáll, a kosztümös szereplők együtt csodálják a publikummal, hogyan csillog, netán a hatás kedvéért játszik, túljátszik a koloratúr-szoprán. Idegyógyászok véleménye most mellőzhető...

Persze ezek után hitetlen az olvasó: neki akarják bemagyarázni, hogy a Lammermoori Lucia fércmunka? Dehogyan. Semmi félreértés: Donizetti operája kiállta az idők próbáját, gazdag dalmosságú, hajlékony muzsika, zengő kadenciáival, szérióz áriáival, duettjeivel, szárnyaló kórusaival — mindekenéltek tehát énekesi ihletésű, dallamközpontú zenei szövetével. Sőt annak idején (1835-ben mutatták be) különleges zenetörténeti jelentősége is volt. A számopera többek között itt készül kenyerítőre a nápolyi iskola megkövült tradícióival, s mutat előre a nyitánytól a fináléig *egységbe-komponált zenedramához*: az áriákat összekötő, korábban száraz (cseballóval vagy zongorán kísért) recitativóknak nyomja sincs már. És még valami. Az olasz bel canto mestere kor- és sikertársainál, Rossinién és Bellinénél továbbjut; közvetlen előkészítője lesz Verdi zsenijének még abban is, hogy a mozzart *semiseriát* romantikus talajba ülteti. A semiseria úgynevezett félkomoly opera, komolyzenei anyag komikus szituációkkal. A zenedramának és a vígoperának ez a különleges érdekessége Donizettinél (és később Verdinél) úgy nyilvánul meg, hogy a komikusnak látszó dolgok romantikus értelmezést kapnak. Donizetti persze csak kísérletezik vele, világának kedvenc figurái a rendkívüli helyzetekben cselekvő rendkívüli operahősök, s e tekintetben rokon gondolkodású az irodalmi romantika mestereivel — maradjunk a Lammermoori Luciánál: nem véletlen a szerzőpár Walter Scott személye sem.

A szegedi opera újabb premierje szép sikert aratott, melynek kulcsa a dirigens *Szalatsy* István kezében volt. Az opera *serie* hagyományait komoly szakmai rutinnal, rugalmasan értelmezte át a mai közönség kívánság-receptjére, szabadon hagyta kiénekelni a flitter-áriákat, de amint alkalom nyílt felgyorsításra, erőszakmentesen élt a lehetőséggel. Zenekara tömören, megbízhatóan szólt (külön ideírjuk a hárfaszólt játszó *Wehniger* Richard nevé) — legfeljebb annyit tehetnénk hozzá: az örülés túldimenzionált, haterőkereső jelenetere nem feltétlenül szerencsés még rájátszani. Persze igazságtalannak lennénk, ha innen közelítenénk *Lehoczky* Éva címszerepéhez: a *kitűnő művész* *késztelenül* az előadás sztárja volt. Vonzó színpadi jelenléte, érzékeny zenei alkata szerencsés szinkront talált Luciával. A *Varázsfuvola* *Éj király*je után vérbeli koloratúr szerében, látványosat nyújtott. *Réti* Csaba (Edgar) pedig méltó partnere, Róla rövid-

den annyit, ilyen kifogástalan hang kondícióban, elegáns szólamvezetéssel régen énekelte. (Vagy talán régen kapott ennyire testreszabott feladatot?) A harmadik fontosabb szerep *Littay* Gyuláé, aki ezúttal egyenletesebben, természetesebben fogott szólamához. Mintha felhagyott volna frazeálási kísérleteivel, így előtérben hagyta baritonjának eredendő férfias tónusát. A kisebb szerepeket *Sinkó* György mély átléssel megrajzolt. Raimondia vezető, nem sokkal marad mögötte *Juhász* József markáns parancsnokfigurája sem. *Szabadits* Judit (Alisa) ismét figyelmet keltett szép hangjával. *Vargha* Róbertnek (Artur) kevés alkalmat nyílt beilleszkedni az együttesbe. *Szalay* Miklós kórusa megbízható támpontul szolgált a karmesternek, szólistáknak egyaránt.

Nikolényi István

Pártnapok Szegeden

Az MSZMP Szeged városi bizottsága a jövő héten a következő pártnapokat tartja.

Január 26-án 16 órakor az Erdőgazdaságnál, előadó dr. Törköly Ferenc, a Csongrád megyei Oktatási Igazgatóság helyettes vezetője. 18 órakor a Mihályteleki művelődési otthonban, előadó dr. Piros László, a Csongrád megyei Állatforgalmi és Húsupari Vállalat igazgatója, 17 órakor a Belváros II. pártbizottságánál, előadó Eperjesi Júlia, a városi tanács osztályvezetője.

Január 27-én 17 órakor a Szegedi Vízmű- és Fűdő Vállalatnál, előadó dr. Takács Antal igazgató.

Január 28-án 15 órakor a Haladás Termelőszövetkezetben, előadó Csizmas Sándor elnök, 16.30 órakor a Magyar Állami Pincegazdaságnál, előadó dr. Márta Ferenc, a József Attila Tudományegyetem rektora.

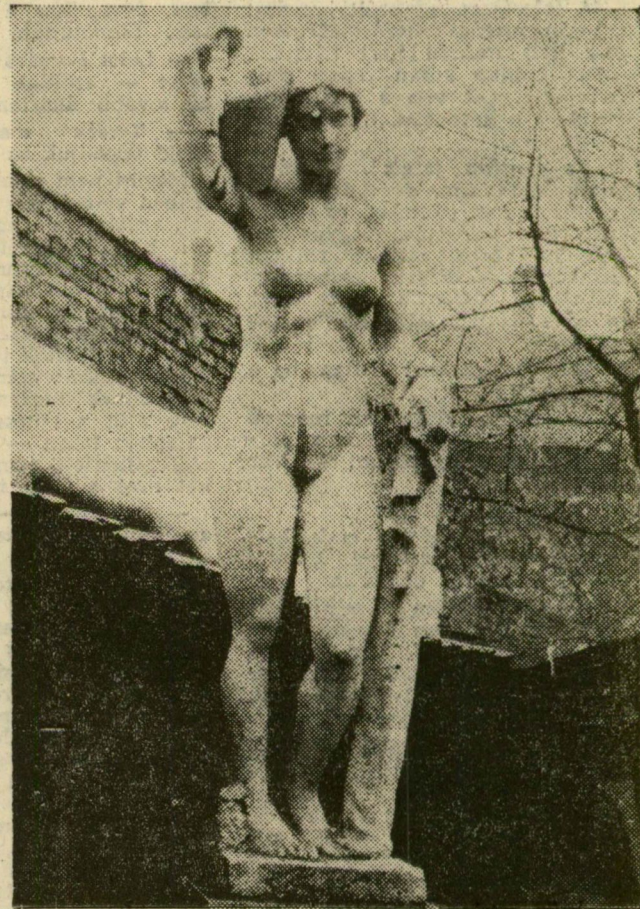
Január 29-én 14.30 órakor a Kábelgyárban, előadó Sipos Géza, a városi pártbizottság első titkára, 14

órákor a Cipőgyárban, előadó Pántya József, a II. kerületi tanács vb. elnöke, 14 órákor a Paprikafeldolgozó Vállalatnál, előadó Pollák Zoltán igazgató, 14.30 órákor a Fémfeldolgozó Vállalatnál, előadó dr. Ágoston József, a megyei pártbizottság titkára, 15 órákor a Hangszergyárban, előadó Kispál Jenő igazgató, 16 órákor a Szegedi Sütiipari Vállalatnál, előadó Külös Sándor igazgató, 16.30 órákor a Szegedi Építőipari Vállalatnál, előadó Barna György igazgató, 16.30 órákor a városi tanácsnál, előadó Kovács József, a városi tanács osztályvezetője, 16 órákor az Orvostudományi Egyetemen (Szemészeti Klinika nagyterme), előadó Szabó G. László, a városi pártbizottság osztályvezetője, 17 órákor az alsóvárosi és móravárosi pártbizottságban, előadó Rigó Szilveszter, a városi pártbizottság munkatársa, 18 órákor a Petőfitelep I. pártbizottságánál, előadó Szántó Tivadar, a városi pártbizottság munkatársa, 17 órákor a Petőfitelep II. pártbizottságánál, előadó Lacsná Mihályné országgyűlési képviselő, 18 órákor az újszegedi pártbizottságánál, előadó Diós József, a Tömörkény István Gimnázium igazgatója.

Január 30-án 14.30 órakor az Újszegedi Kendergyárban, előadó Szilágyi Júlia, a Csongrád megyei Oktatási Igazgatóság vezetője, 17 órákor a Postás Művelődési Otthonban, előadó dr. Varga Dezső, a városi pártbizottság titkára, 17 órákor a Belváros I. pártbizottságánál, előadó Zombori János, a városi tanács osztályvezetője, 18 órákor a békelepi pártbizottságánál, előadó Dékány László, a városi pártbizottság osztályvezetője.

A vállalat fejlődését jelzi, hogy 4 új billenőplátós Csepel gépkocsival és 2 markológéppel növekszik a géppark, s végre megfelelő szociális berendezésekhez is jutnak a dolgozók. Amny mostoha év után a Fonógyári úti telepen elkészült, a Dorozsmai úton most épül és a központi telepen, a Pacsirta utcában is 1970-ben felépítik az új mosdót, fürdőt, öltözőt.

Szeged szobrai

Leány korszóval

(156.) A Maros utca 5. szám alatti ház kertjében áll Perti-Pick Lajos Leány korszóval című szobra. A műből készült alkotás 1937-ben került jelenlegi helyére.

VASÁRNAP,
1970. JANUÁR 25.

DÉLMAGYARORSZÁG 5

Régi néven új feladatok

Egy cég kezében az út- és közműépítés — Budapest után Szegeden is konténeres szemétszállítás

A Városgazdálkodási Vállalatnak csak a neve régi: január 1-ig tulajdonképpen újjaalakult. Egyes funkcióit, mással is kiegészítve, átvette a most létrehozott Kommunális és Szolgáltató Üzem, a megmaradó részlegeket pedig kiegészítették, illetve újakat alakítottak.

Mi a dolga most tehát a jelenleg 730 dolgozót foglalkoztató városgazdálkodásnak? Hogy

a város „üzemeltetéséről” fokozatosan áttérjen a város építésére,

bár már korábban is jól működő utépítési részlege volt, olykor még csatornaépítéssel is foglalkoztak. Az építési osztály keretében ezennél három — a város fejlődése szempontjából rendkívül fontos — tevékenységet végeznek majd: mélyépítést (csatornázást, gázvezeték-fektetést), út- és járdaépítést és

helyreállítást,

valamint

vektetésében még nincs gyakorlatuk, ezért idén mintegy próbaképpen

a Gázműtől két rövid utca vezetékeépítését veszik át, s csak 1971-ben vállalnak önállóan munkát.

A már ezelőtt is meglevő szolgáltató részlegnél is több újdonság várható idén. Szemétfuvarozásban március elején bevezetik a konténeres szállítást. Az induláshoz szükséges két jármű már rendelkezésre áll, s addigra megérkezik a 30 darab 5 köbméteres konténer is, melyeket üzemeknek, intézményeknek adnak ki elsősorban. A konténeres szemétszállítás egyszerűbb s még higiénikusabb, mint a kukatartályos.

Budapest után elsőként Szegeden alkalmazzák.

Bevezetésével a 7 kuka-gépkocsit is tehermentesítik, s az év folyamán még egy nyolcadikat is beszereznek. Úgyhogy minden bizonnyal lényegesen javul idén a szemétszállítás a városban.

A tervek szerint a Kossuth Lajos sugárútról új helyre költözik majd a temetkezési részleg, olyan helyre, ahol megfelelő fogadószoa, s a kegytárgyak, temetkezési cikkek bemutatására alkalmas mintaterem rendezhető be. A műhelyeket a Belvárosi temetőhöz helyezik át. A temetőben jövőre 20 ezer hamvveder elhelyezésére alkalmas kolumbáriumot építenek. A kiviteli tervek az idén elkészülnek.

A vállalat fejlődését jelzi, hogy

4 új billenőplátós Csepel gépkocsival és 2 markológéppel növekszik a géppark,

s végre megfelelő szociális berendezésekhez is jutnak a dolgozók. Amny mostoha év után a Fonógyári úti telepen elkészült, a Dorozsmai úton most épül és a központi telepen, a Pacsirta utcában is 1970-ben felépítik az új mosdót, fürdőt, öltözőt.

Új jelentkezők a BNV-re

A Budapesti Nemzetközi Vásár igazgatóságához négy ország hivatalos jelentkezése érkezett be, amelyek eddig még nem vettek részt a BNV-n.

A kanadai vállalatok 380 négyzetméteres területet béreltek, és egyebek között elektronikus geofizikai műszereket, mezőgazdasági gépeket, vulkanizáló és papíripi berendezéseket állítanak majd ki. A tengerentúli ország repülőterei hóel-

takarító gépet is bemutat. Pakisztán 160 négyzetméteres területen cipőt, bőrt, sportszereket, kozmetikai cikkeket és élelmiszeripari termékeket mutat be. Elektroszontpart kiállító gyápotot, kávét, különféle trópusi gyümölcsöket és élelmiszer-konzerveket hoznak Budapestre. Törökország is elküldte nevezését; vállalatai 180 négyzetméteres területet béreltek ki. (MTI)

Értékes dokumentumfilmek

Értékes, Leninről szóló korabeli dokumentumfilmeket tartalmazó küldemény érkezett a napokban a szovjet filmarchívumtól. A *Három ének Leninről*, a *Dokumentumok Leninről*, a *Lenin Szmolnijban*, a *Lenin utolsó napjai* és *Az utolsó utolsó előtt* című filmek kópiái. Az ajándék már csak azért is becses része a magyar archívum gyűjteményének, mert korábban nem volt Magyarországon eredeti Lenin-film kópia. Az új szerzemények mind némafilmek, ám az archívum-

nak van egy régebbi kincse, Mihail Romm: *Lenin élete* című alkotása, amelyen eredeti felvételtől hallható Lenin hangja is.

A felszabadító harcokról négy-öt filme van az archívumnak, valamennyit a szovjet katonai alakulatok filmesei készítettek. A háború pusztításairól, az újjáépítésről, a meginduló új életről már jóval bőségebb anyagot tudtak összegyűjteni. Ilyen témában csaknem 200 korabeli híradó van az archívum birtokában.

600 mázsa jó minőségű

rétiszéna eladó

Homokkultúra Szakszövetkezet, Zákányselek.

TS. 77 432

Közületek, figyelem!

GAZ-51 typ. 2.5 to. teherbírási, nyitott rakfelületű tehergépkocsi üzemi-
pers, jó állapotban eladó.

Megtekinthető: Szeged, Kossuth L. sgt. 111. sz. alatt napközben. Ügyintéző: Szabó János.

TS. 77 372

Szövetkezetünk ponyvakészítő részlege, a lakosság és közületek megrendelésére vállalja:

mindennemű új ponyva készítését speciális kívánásoknak megfelelően, ponyva és zsákfelesek

szakszerű javítását

Címünk: FÉMTEX K. Sz. Szeged, Tolbuhin sgt. 50. sz. Forduljon bizalommal hozzánk.

TS. 77 371